

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

17 februarie 2015

mun. Chișinău

Colegiul penal în componența:

președinte – Nicolae Gordilă,

judcători – Elena Covalenco, Iurie Diaconu, Liliana Catan, Ion Guzun

a judecat în ședință, fără participarea părților, recursul în anulare declarat de către avocatul, Colțov Angela, în numele lui Mititel Petru Grigore, prin care se solicită recunoașterea ca fiind ilegală „sentința Judecătoriei r-lui Dubăsari a autoproclamatei Republici Moldovenești Nistrene” din 16 iulie 2007, în cauza penală în privința lui,

Mititel Petru Grigore, născut la 14 martie 1952, originar din or. Dubăsari, domiciliat r-l Dubăsari, s. Cocieri, str. Renașterii, 18

Termenul de examinare a cauzei:

1. instanța de recurs de anulare: 11.12.2014 - 17.02.2015

Asupra recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T:

1. Prin „sentința Judecătoriei r-lui Dubăsari a autoproclamatei Republici Moldovenești Nistrene” din 16 iulie 2007, Mititel Petru Grigore, a fost condamnat în baza art. 110 alin. (1), art. 116 Cod penal al „autoproclamatei RMN”, la 3 ani 6 luni închisoare, cu executarea pedepsei în colonie cu regim înăsprit.

A fost admis refuzul lui Lopatiuc Olga, de la acțiunea civilă.

2. Hotărîrea menționată este atacată cu recurs în anulare de către avocatul, Colțov Angela, în numele lui Mititel Petru, prin care, invocîndu-se prevederile art. 6 al Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, se solicită:

- recunoașterea ca ilegală „sentința Judecătoriei r-lui Dubăsari a autoproclamatei Republici Moldovenești Nistrene” din 16 iulie 2007, ca fiind adoptată de un organ judiciar neconstituțional;

- constatarea faptului detenției ilegale a lui Mititel Petru Grigore, în penitenciarele autoproclamatei republici nistrene, în perioada 27 aprilie 2007 – 25 februarie 2010;

- de a expedia copia materialelor Procuraturii Generale a Republicii Moldova pentru a întreprinde în cauză toate măsurile prevăzute de legislație.

3. Judecînd recursul în anulare în baza materialelor din dosar, Colegiul penal lărgit, în unanimitate decide admiterea acestuia, deoarece hotărîrea judecătorească

menționată din momentul adoptării este nelegitimă, nu are putere juridică și nu urma a fi executată pe motiv că, a fost adoptată de către o instanță judecătorească neconstituțională.

Așadar, pornind de la prevederile art. 1 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova, Republica Moldova este un stat suveran și independent, unitar și indivizibil.

Prin urmare, art. 3 alin. (1), (2) al Legii Supreme consfințește că, *teritoriul Republicii Moldova este inalienabil, iar frontierele țării sunt consfințite prin legea organică, respectându-se principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional.*

La 02 septembrie 1990, așa numită republică moldovenească nistreană „R.M.N.” își declară independența față de Republica Moldova, iar ulterior, și-a creat o structură proprie de stat cu atribute proprii (miliție, procuratură, instanțe judecătorești), care pînă în prezent activează în baza unei legi contrare legislației Republicii Moldova și standardelor internaționale.

Aceste unități para statale (miliție, procuratură, instanțele judecătorești) nu au fost și nu sunt supuse controlului din partea autorităților constituționale ale Republicii Moldova și monitorizării din partea instituțiilor internaționale.

Prin Hotărîrea Parlamentului Republicii Moldova nr. 1298-XIII din 24 iulie 1997, a fost ratificată Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, precum și a unor protocoale adiționale la această Convenție, unde în art. 1 pct. 1) din hotărîre, se specifică că, *„Republica Moldova declară că nu va putea asigura respectarea dispozițiilor Convenției în ce privește omisiunile și actele comise de organele autoproclamatei republici nistrene pe teritoriul controlat efectiv de ele pînă la soluționarea definitivă a diferendului din această zonă”.*

Prin dispoziția art. 1 al Convenției se statuează faptul, că statele părți, trebuie să răspundă de orice încălcare a drepturilor și libertăților protejate de Convenție, comise asupra indivizilor aflați sub „jurisdicția” lor.

O condiție necesară pentru ca un stat contractant să fie considerat responsabil de actele sau omisiunile care i se invocă și care dau loc unei plîngerii de încălcare a drepturilor și libertăților anunțate în Convenție, este exercitarea jurisdicției.

Expresia *„relevînd din jurisdicția lor”* din art. 1 al Convenției, din punct de vedere al dreptului internațional public trebuie să fie înțeleasă, ca semnificînd faptul că competența jurisdicțională a unui stat este în primul rînd teritorială, dar de asemenea, în acest sens se presupune, că aceasta se exercită în mod normal pe întreg teritoriul statului. Această presupunere poate fi limitată în circumstanțe excepționale în special, atunci cînd un stat este împiedicat de a-și exercita autoritatea pe o parte a teritoriului său, ceea ce ar putea fi rezultatul unei ocupații militare, prin forțele armate ale unui alt stat care controlează efectiv acest teritoriu (*cauza Loizidou vs. Turcia*).

În cauza *Ilașcu și alții vs. Moldova și Rusia* (Hotărîrea CEDO din 08 iulie 2004) privitor la cele declarate de către Guvern, precum că Republica Moldova nu deține controlul asupra unei părți din teritoriul său național, anume regiunea transnistreană, CEDO reamintește că „declarația” consemnată de Moldova în

instrumentul său de ratificare a Convenției la subiectul lipsei de control a autorităților legitime moldovenești asupra teritoriului transnistrean nu constituie o rezervă validă în sensul art. 57 al Convenției.

Curtea reiterează că, „totuși chiar în absența controlului efectiv asupra teritoriilor transnistrene, Republica Moldova are obligația pozitivă prevăzută în art. 1 al Convenției de a lua măsuri care sunt în puterea sa și în conformitate cu dreptul internațional – fie de ordin economic, diplomatic sau juridic sau de altă natură – în scopul de a asigura reclamanților respectul drepturilor garantate de Convenție”.

Instanța europeană consideră, că atunci când un stat controlant este împiedicat de a-și exercita autoritatea asupra întreg teritoriului său, printr-o situație de facto constrângătoare, cum ar fi stabilirea unui regim separatist însoțit sau nu de ocuparea militară a teritoriului de către un alt stat, acest stat nu încetează să-și exercite jurisdicția în sensul art. 1 al Convenției asupra acelei părți a teritoriului care este temporar supusă unei autorități locale susținute de forțele rebele sau de un alt stat.

Potrivit art. 114, 115 din Constituția Republicii Moldova, art. (1) a Legii cu privire la Curtea Supremă de Justiție nr. 789 din 26 martie 1996, art. (1) al Legii cu privire la statutul judecătorului nr. 544 din 20 iulie 1995, „*Justiția în Republica Moldova se desfășoară în numele legii numai de instanțele judecătorești - prin Curtea Supremă de Justiție și prin alte instanțe judecătorești în conformitate cu Constituția*”.

Puterea judecătorească se exercită numai prin instanța judecătorească în persoana judecătorului, investită constituțional cu atribuții de desfășurare a justiției, pe care le execută în baza legii.

Conform art. 6 al CEDO, *orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită prin lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa*”.

Colegiul penal lărgit reține că, Mititel Petru Grigore, a fost condamnat de către o instanță judecătorească care nu a fost constituită conform legii și care, în mod ilegal și-a asumat atribuții de desfășurare a justiției în regiunea transnistreană, acesta fiind privat de dreptul la un proces echitabil prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 25 alin. (6) Cod de procedură penală, *sentințele și alte hotărâri judecătorești ale instanțelor nelegitime nu au putere juridică și nu pot fi executate*.

Luând în considerație că, în prezenta speță a fost pronunțată o hotărâre judecătorească de către o instanță judecătorească neconstituțională, rezultă că această hotărâre este ilegală, fiind lovită de nulitatea absolută.

Potrivit art. 251 alin. (1) și (2) Cod de procedură penală, încălcarea prevederilor legale care reglementează desfășurarea procesului penal atrage nulitatea actului procedural în cazul în care s-a comis o încălcare a normelor procesuale penale ce nu poate fi înlăturată decât prin anularea aceluși act. Încălcarea prevederilor legale la compunerea instanței, atrage nulitatea actului procedural.

Referitor la cerința recurentului cu privire la constatarea faptului, instanța de recurs menționează că, aceasta a fost înaintată cu încălcarea competenței și urmează

a fi examinată în ordinea procedurii civile, în conformitate cu Capitolul XXIV al Codului de procedură civilă.

Având ca reper cele menționate supra, Colegiul penal conchide de a admite recursul în anulare declarat, cu expedierea în adresa Procuraturii Generale a Republicii Moldova a copiilor materialelor prezentate pentru a le supune verificării în ordinea prevăzută de legislația în vigoare.

4. În conformitate cu prevederile art. 456 alin. (1), 457, 251 Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

DECIDE :

Se admite recursul în anulare declarat de către avocatul Colțov Angela în numele lui Mititel Petru Grigore și declară „sentința Judecătoriei r-lui Dubăsari a autoproclamatei Republici Moldovenești Nistrene” din 16 iulie 2007, în cauza penală în privința lui **Mititel Petru Grigore**, lovită de nulitate absolută și adoptată de un organ neconstituțional.

Copia materialelor se expediază Procuraturii Generale a Republicii Moldova pentru a întreprinde în cauză toate măsurile de rigoare prevăzute de legislația Republicii Moldova.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la data de 03 martie 2015.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Elena Covalenco

Iurie Diaconu

Liliana Catan

Ion Guzun